

sure the competitiveness of agricultural production]". *Ekonomika APK*, no. 10 (2009): 7-14.

Paskhaver, B. I., Shubravska, O. V., and Moldavan, L. V. ta in. *Vyklyky i shliakhy ahroprodovolchoho rozvytku* [The challenges and ways of development of the agri-food industry]. Kyiv: NAN Ukrainy; In-t ekon. ta prohozuv, 2009.

Pakulin, S. L. "Stratehiia i stsenarii sotsialno-ekonomichnoho rozvytku ahropromysloвого комплексу v umovakh hlo-

balizatsii [Strategy and scenarios of socio-economic development of the agroindustrial complex in the conditions of globalization]". *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky*, no. 261 (2010): 499-504.

Науковий керівник – д-р екон. наук, доцент, професор кафедри «Облік і аудит» Української державної академії залізничного транспорту (м. Харків) **О. О. Євсєєва**

УДК 631.15:631.5(477)

ОБЪЕКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В УКРАЇНІ

ШЕЛУДЬКО В. М.

УДК 631.15:631.5(477)

Шелудько В. М. Об'єктивна необхідність впровадження органічного землеробства в Україні

У статті розкрито загострення агроекологічних проблем, негативні наслідки інтенсифікації землеробства, що вплинули на погіршення якості стану земель, забруднення ґрунтів і вирощеної продукції радіонуклідами, важкими металами, пестицидами. Показано об'єктивну необхідність впровадження органічного землеробства в Україні, розробки екологічно безпечних систем землеробства, які дозволяють вирощувати екологічно чисту продукцію рослинництва при прогресуючому підвищенні ґрунтової родючості. Основними складовими органічного землеробства є біологізація, ґрунтозахисне землеробство та застосування ґрунтозахисних технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Ключові слова: агроекологічні проблеми, біологізація, ґрунтозахисне землеробство, адаптивна технологія, ресурсозберігальна технологія, інтенсивна технологія, агроекологія, економічна ефективність.

Табл.: 2. **Бібл.:** 9.

Шелудько Віталій Миколайович – асистент, кафедра виробничого менеджменту та агробізнесу, Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва (Харківська обл., Харківський район, п/в «Комуніст-1», 62483, Україна)

E-mail: sheludkok@meta.ua

УДК 631.15:631.5(477)

Шелудько В. Н. Объективная необходимость внедрения органического земледелия в Украине

В статье раскрыто заострение агроэкологических проблем, негативные последствия интенсификации земледелия, которые повлияли на ухудшение качественного состояния земель, загрязнение почв и выращенной продукции радионуклидами, тяжелыми металлами, пестицидами. Показана объективная необходимость внедрения органического земледелия в Украине, разработки экологически безопасных систем земледелия, позволяющих выращивать экологически чистую продукцию растениеводства при прогрессирующем повышении почвенного плодородия. Основными составляющими органического земледелия являются биологизация, почвозащитное земледелие, применение почвозащитных технологий выращивания сельскохозяйственных культур.

Ключевые слова: агроэкологические проблемы, биологизация, почвозащитное земледелие, адаптивная технология, ресурсосберегающая технология, интенсивная технология, агроэкология, экономическая эффективность.

Табл.: 2. **Библ.:** 9.

Шелудько Віталій Николаевич – асистент, кафедра производственного менеджмента и агробізнеса, Харьковский национальный аграрный университет им. В. В. Докучаева (Харьковская обл., Харьковский район, п/о «Коммунист-1», 62483, Украина)

E-mail: sheludkok@meta.ua

UDC 631.15:631.5(477)

Sheludko V. N. Objective necessity of introduction of organic farming in Ukraine

The article describes sharpening agro-ecological problems, negative consequences of intensification of farming, which influenced upon worsening the quality of land, pollution of soil and grown products with radionuclides, heavy metals and pesticides. It shows an objective necessity of introduction of organic farming in Ukraine, development of ecologically safe farming systems, which allow growing ecologically pure products of plant growing with progressing increase of soil fertility. Main components of organic farming are biologisation, soil-protective farming, application of soil-protective technologies of growing agricultural products.

Key words: agro-ecological problems, biologisation, soil-protective farming, adaptive technology, resource-saving technology, intensive technology, agro-ecology, economic efficiency.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 9.

Sheludko Vitaliy N. – Assistant, Department of Production Management and Agribusiness, Kharkiv National Agrarian University named after V. V. Dokuchaev (Kharkivska obl., Kharkivskiy rayon, p/v «Komunist-1», 62483, Ukraine)

E-mail: sheludkok@meta.ua

Бездумне ставлення до Природи взагалі й до ґрунтів зокрема, яке спостерігалось багато десятиліть у нашій країні, інтенсивні системи землеробства на базі хімізації, порушення екологічної рівноваги агроєкосистем, погіршення якості сільськогосподарської продукції, забруднення її радіонуклідами, важкими металами-канцерогенами, пестицидами, різними хімічними речовинами призвели до значної деградації ґрун-

тового покриву. У Законі України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 2010 р. стан земельних ресурсів визначено як близький до критичного, при цьому за період проведення земельної реформи значна кількість проблем у сфері земельних відносин загострилася. Еродована третина площі ріллі, дефіцит гумусу становить 50%. Збиток від деградації ґрунтів офіційно оцінюється в

понад 10 млрд грн, що складає, за нашими розрахунками, майже 10% валової продукції сільського господарства.

Слід відмітити, що землеробство повністю ґрунтується на використанні природних ресурсів та умов, а його виробничо-технологічні процеси одночасно повинні бути біологічними у своїй спрямованості. Тому нехтування законами природи, яке мало місце в інтенсивному, але екологічно незбалансованому землеробстві, призвело до виснаження ґрунтів та втрати ними родючості.

У вирішенні проблеми наукового обґрунтування та широкого впровадження ґрунтозахисних технологій обробітку ґрунту вагомий внесок зробили вчені Антоненко С. С. [1], Дорогунцов С. І. [2], Мальцев Т. С. [3], Моргун Ф. Т. [4], Курдюмов М. [5], Писаренко В. Н. [1], Сайко В. Ф. [6], Шикіла М. К. [4, 8] та ін.

Загострення агроекологічних проблем, негативні наслідки інтенсифікації землеробства сприяли погіршенню якісного стану земель, забруднення ґрунтів і виробленої продукції. Використання земельних ресурсів доцільне, якщо це відповідає потребам і людини, і природи. Відомий вчений Б. Коммонер, розглядаючи людину як частину природної системи, що експлуатує цю систему, сформулював чотири закони екології: *перший* – у природі «...все пов'язано со всім» [7, с. 23], *другий* – «... все должно куда-то деваться» [7, с. 28], *третій* – «... природа знает лучше» [7, с. 29], *четвертий* – «... ничто не дается даром» [7, с. 29]. Отже, все добуте з природного середовища повинно бути повернено.

В Україні залишилось чотири невеликих регіони, де ґрунти ще не забруднені до небезпечних меж і де ще можливе вирощування екологічно чистої продукції на рівні найсуворіших світових стандартів. У цих регіонах є близько 7-8 млн гектарів ріллі. Але щоб прогодувати всіх дітей віком до 16 років, Україні потрібно майже 10 млн гектарів ріллі. Тому ці регіони повинні мати заповідний статус екологічно чистих земель, який був би затверджений державними рішеннями для цільового виробництва екологічно чистої продукції дитячого, лікувального та профілактичного харчування [8, с. 25].

Альтернативою цього бездумного ставлення до землі є розробка екологічно безпечних систем землеробства, які дозволяють вирощувати екологічно чисту продукцію рослинництва при прогресуючому підвищенні ґрунтової родючості.

У світі в останні три десятиріччя вчені різних країн шукають і розробляють системи землеробства, які згладжують або знімають всі негаразди інтенсивного землеробства, заснованого на хімізації сільськогосподарського виробництва. У різних країнах ці системи землеробства називались по-різному: відновлювальне, органічне, біологічне, біодинамічне. Узагальнюючим терміном ми вважаємо «біологічне» землеробство. Останнім часом цей термін одержав більш точне визначення, а саме – «органічне землеробство».

До регіонів, де найбільш динамічно зростає органічне землеробство, належить Африка, де за 2005 – 2010 рр. посівні площі під органічним землеробством зросли приблизно у 2,2 рази, а чисельність органічних господарств взагалі різко зроста – в 4,1 рази. Також досить суттєво

збільшуються площі органічних земель в Південній Америці – на 65,9% і в Європі – на 47,9%. Незважаючи на активізацію органічного землеробства, у вищевказаних регіонах світу все ж таки провідне місце на сьогодні займає Океанія з площею посівів у 2010 р. 12,1 млн га [9].

Метою статті є висвітлення питань об'єктивної необхідності впровадження органічного землеробства в Україні.

Політика інтенсифікації сільського господарства та впровадження індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур забезпечили значне збільшення виробництва сільськогосподарської продукції на Україні. Так, у 1980-х роках країна вийшла на третє місце в світі після Канади та США по валовому виробництву зерна (51 – 53 млн т) і в розрахунку на душу населення (1 т). Але зростаюча інтенсивність ведення сільськогосподарських робіт, надходження могутніх машин, підвищення доз внесення добрив, використання хімічних засобів захисту рослин збільшили навантаження на землю, призвели до екологічної кризи. Тісний зв'язок землеробства з природою в умовах індустріалізації та інтенсифікації агросфери врешті-решт призвів до негативних змін природного середовища, до екологічної незбалансованості землеробства [8, с. 26].

В Україні в умовах сьогодення інтенсифікація землеробства як основний напрям підвищення продуктивності с.-г. виробництва непридатний. Уже зараз простежується тенденція до переходу на технології, які ґрунтуються на зменшенні питомої ваги найбільш енергоємних процесів, у тому числі на мінімізації обробітку ґрунту, більш інтенсивного використання біологічного азоту, застосуванні різних рідких комплексних добрив, що забезпечує високий коефіцієнт їх засвоєння рослинами, використанні надбань біотехнології, біопрепаратів, регуляторів росту тощо.

Та разом з тим, сільськогосподарське виробництво поки що не може повністю відмовитися від інтенсифікації землеробства за рахунок хіміко-техногенних ресурсів, особливо добрив і засобів захисту рослин, про що свідчать дані про збільшення внесення мінеральних добрив і застосування гербіцидів. Так, згідно зі статистичною інформацією FAO, у 2010 р. порівняно з 2005 р. у світі в середньому внесення мінеральних добрив збільшилося на 17,6%.

Збільшення внесення мінеральних добрив за вказаний вище період спостерігається в таких країнах, як Австралія, Аргентина, де частка органічного землеробства досить висока. До країн, де внесення мінеральних добрив залишилося майже на тому ж самому рівні, слід віднести США і Великобританію. Що стосується України, то внесення мінеральних добрив на 1 га ріллі збільшилося в середньому в 2 рази, а пестицидів навіть у 2,7 рази.

Тобто, так чи інакше, у нашій країні продовжується застосування окремих елементів інтенсивних технологій. Це і підвищення доз внесення мінеральних добрив, і застосування гербіцидів та отрутохімікатів, і переущільнення ґрунтів за рахунок застосування високоенергетичної техніки, плужний обробіток ґрунту тощо.

І це, незважаючи на те, що у всьому світі триває розвиток органічного землеробства, що набирає все більшої популярності у тих господарствах, які донедавна застосували інтенсивні технології у вирощуванні сільськогосподарських культур.

Перехід господарств (ферм) у різних країнах світу на органічну систему землеробства стає все більше популярним. Відбувається збільшення посівних площ і кількості господарств (ферм), в яких застосовується органічне виробництво сільськогосподарської продукції.

Разом з тим хотілося б звернути увагу на те, що в країнах Європи та Північної Америки, де випадає достатня кількість опадів, порівняно з Україною, теж спостерігається тенденція до збільшення посівних площ і кількості господарств, які застосовують органічне землеробство. Так, у країнах Європи площа органічних земель і кількість органічних господарств збільшилась за період 2005 – 2010 рр. на 47,9%, у т. ч. у Великобританії відповідно на 14,1 і 16,1% [9].

Державною цільовою програмою розвитку села на період до 2015 р. заплановано довести обсяг частки органічної продукції в загальному обсязі валової продукції сільського господарства до 10%. Але при цьому не передбачено механізмів досягнення такого показника. В Україні при загальній тенденції збільшення питомої ваги органічних земель на 11,7 % загальний розмір їх в 3,8 раза, а кількості господарств – у 28 разів менше порівняно, наприклад, з тією ж Великобританією, а з Аргентиною відповідно в 64 і 28 рази. Адже загальна площа, де застосовується органічне землеробство, в Україні становить всього 270,2 тис га, що займає лише 8,3%.

Отже, усе більше розуміючи важливість споживати екологічно чисту продукцію, вирощену без застосування мінеральних добрив та особливо отрутохімікатів, більш інтенсивний перехід на Україні на органічну систему землеробства слід віднести до основного напрямку біологізації сільськогосподарського виробництва.

Основними складовими органічного землеробства є, насамперед, біологізація землеробства, яка ґрунтується на принципах екологічності, адаптивності, наукоємності, біогенності. Метою біологізації землеробства є виробництво екологічно безпечної продукції. Це може бути досягнуто за рахунок відмови від застосування отрутохімікатів і гербіцидів, боротьби з бур'янами агротехнічними засобами, застосування біологічних методів боротьби зі шкідниками.

Другою найважливішою складовою органічного землеробства є ґрунтозахисне землеробство, яке слід розглядати як специфічний інструмент підприємництва у сільськогосподарському виробництві, як систему, що надає земельним ресурсам можливості не тільки збереження, а й розширення родючості ґрунтів. В основі цієї системи лежить такі складові: безвідвальний обробіток ґрунту (відмова від застосування плуга), поверхневий обробіток ґрунту із застосуванням плоскорізної техніки, а також застосування ґрунтозахисних технологій вирощування с.-г. культур.

Основою ґрунтозахисної системи землеробства як найважливішої складової органічного землеробства є застосування ґрунтозахисних технологій вирощування сільськогосподарських культур. На сучасному етапі розвитку в нашій країні найбільше розповсюдження одержали такі технології: адаптивна, ресурсозберігальна, інтенсивна, агроекологія, піщанська та ін.

Якщо взяти головними показниками ефективності їх функціонування урожайність, собівартість, прибуток і рівень рентабельності, то їх можна подати такими порівняльними даними. Розглянемо це на прикладі вирощування озимої пшениці по попереднику кукурудза на силос (табл. 1).

Приведені дані табл. 1 свідчать про те, що найбільш ефективною технологією вирощування пшениці озимої є технологія ПП «Агроекологія» Шишацького району Полтавської області. За цією технологією одержано 55 ц/га цієї культури, при нормативних виробничих витратах 3100 грн і прибутком 3000 грн на 1 га і рівні рентабельності 96,7%. В умовах Харківської області найбільш ефективною є технологія вирощування пшениці озимої «піщанська» з такими показниками: урожайність 55 ц/га, нормативні витрати 1408 грн, прибуток 2132,2 грн на 1 га рівень рентабельності 95,2%. Цікавим буде, на нашу думку, проаналізувати структуру витрат по вищенаведених технологіях на прикладі вирощування пшениці озимої як найбільш поширеної зернової культури (табл. 2).

Аналіз наведених даних табл. 2 свідчить про таке. На вирощуванні пшениці озимої найбільш ефективною є технологія «Агроекологія», що застосовується протягом багатьох років в ПП «Агроекологія» Шишацького району Полтавської області. За трудомісткістю 4,6 люд.-год на 1 га вирощуваної площі вона дещо поступається піщанській технології, що пояснюється дещо більшим обсягом виробничих агротехнічних заходів. Але вони значно менш витратні порівняно з інтенсивною технологією.

Таблиця 1

Економічна ефективність вирощування озимої пшениці за різними технологіями

Найменування застосовуваної технології вирощування	Урожайність, ц/га	Нормативні витрати на 1 га, грн	Прибуток на 1 га, грн	Рівень рентабельності, %
Адаптивна (попередник кукурудза на силос)	27,0	2108,1	861,9	40,9
Ресурсозберігальна (попередник кукурудза на силос)	37,0	2604,8	1465,2	56,2
Інтенсивна (попередник кукурудза на силос)	50,0	3410,4	2089,6	61,3
Піщанська (попередник після чорного пару)	55,0	2132,2	2029,9	95,2
Агроекологія (попередник кукурудза на силос)	55,0	3100,0	3000	96,7

Структура нормативних витрат на вирощуванні пшениці озимої за різними технологіями

Найменування застосовуваної технології вирощування	Витрати праці	Втрати праці		Добрива		Засоби захисту		ПММ		Амортизація і ремонт техніки	
	Нормативні витрати на 1 га										
	люд.-год.	грн	%	грн	%	грн	%	грн	%	грн	%
Адаптивна (попередник кукурудза на силос)	4,1	896,0	4,6	189,6	8,9	57,4	2,7	257,2	12,2	595,9	28,3
Ресурсозберігальна (попередник кукурудза на силос)	4,8	113,9	4,4	489,6	18,8	87,4	3,4	290,9	11,2	637,7	24,5
Інтенсивна (попередник кукурудза на силос)	5,8	137,3	4,0	1089,6	32,0	104,0	3,1	343,9	10,1	632	18,5
Піщанська (попередник після чорного пару)	2,9	68,8	3,2	546,0	25,6	72,0	3,4	146,8	6,9	333,2	15,62
Агроекологія (попередник кукурудза на силос)	4,6	115,0	2,8	1211,7	38,9	90	2,0	298,0	7,3	320	20,7

Що стосується інших статей витрат, то вони в декілька разів менше порівняно з названою технологією. Що стосується такої статті витрат, як амортизація і ремонт техніки, то вона дещо менше порівняно з іншими технологіями, адже вартість комплексу застосовуваної сільськогосподарської техніки при цій технології значно нижча.

Вирощування пшениці озимої, що дістала назву «Піщанська» Красноградського району Харківської області, з найменшим рівнем трудомісткості (2,9 люд.-год. на 1 га), найбільшим рівнем рентабельності та прибутковості. Найменш ефективною є інтенсивна технологія вирощування пшениці озимої з найбільшою трудомісткістю (5,8 люд.-год. на 1 га), витратами на засоби захисту 104 грн/га і паливно мастильні матеріали 298,0 грн/га.

Найважливіше, на нашу думку, є те, що в усіх застосовуваних технологіях має місце застосування великої кількості мінеральних добрив (особливо при інтенсивній технології), отрутохімікатів і гербіцидів, що несумісно із самою суттю біологізації землеробства. Таким чином, можна зробити висновок, що в перелічених технологіях робиться тільки спроба перейти до органічного землеробства, за виключенням технології «Агроекологія».

ВИСНОВКИ

1. Загострення агроекологічних проблем в Україні, негативні наслідки інтенсифікації землеробства сприяли погіршенню якісного стану земель, забруднення ґрунтів та вирощеної продукції радіонуклідами, важкими металами, пестицидами.

2. Розуміючи важливість споживати екологічно чисту продукцію, вирощену без застосування мінеральних добрив та особливо отрутохімікатів, перехід на органічну систему землеробства слід віднести до основного напрямку біологізації сільськогосподарського виробництва в Україні.

3. Основними складовими органічного землеробства є біологізація, ґрунтозахисне землеробство та за-

стосування ґрунтозахисних технологій вирощування с.-г. культур. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Органічне землеробство: з досвіду ПП «Агроекологія» Шишацького району Полтавської області. Практичні рекомендації / С. С. Антонєць, А. С. Антонєць, В. М. Писаренко [та ін.]. – Полтава : РВВ ПДАА, 2010. – 200 с.

2. Лук'яненко А. С. Ґрунтозахисне землеробство: проблеми, досвід впровадження і ефективність / А. С. Лук'яненко / За ред. С. І. Дорогунцова. – К. : Наук. світ, 2000. – 126 с.

3. Мальцев Т. С. Система безотвального земледелия / Т. С. Мальцев. – М. : ВО Агрпромиздат, 1988. – 129 с.

4. Шикун М. К. Уроки Полтавського експерименту / М. К. Шикун, Ф. Т. Моргун, С. С. Антонєць / За ред. М. К. Шикун. – К. : Оранта, 1998. – С. 62 – 74.

5. Курдюмов М. І. Майстерність родючості. – 512 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kurdyumov.ru/>

6. Сайко В. Ф. Землеробство на шляху до ринку. – К. : Ін-т землеробства УААН, 1997. – 48 с.

7. Коммонер Б. Замыкающийся круг / Б. Коммонер. – Л., 1974. – 234 с.

8. Ґрунтозахисна біологічна система землеробства в Україні: монографія / За редакцією Шикун М. К. – К. : Оранта, 2000. – 389 с.

9. Продовольственная организация ООН (ФАО) [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.fao.org>

REFERENCES

Antonets, S. S., Antonets, A. S., and Pysarenko, V. M. [ta in.] *Orhanichne zemlerobstvo: z dosvidu PP «Ahroekolohiia» Shyshatskoho raionu Poltavskoi oblasti. Praktychni rekomendatsii* [Organic farming: from the experience of PE "Agroecology" Shyshatsky district, Poltava region. Practical recommendations]. Poltava: RVV PDAA, 2010.

Luk'ianenko, A. S. *Hruntozakhyzne zemlerobstvo: problemy, dosvid vprovadzhenia i efektyvnist* [Protection of soil in farming: problems, experience of implementation and effectiveness]. Kyiv: Nauk. svit, 2000.

Maltsev, T. S. *Sistema bezotvalnogo zemledelii* [Subsoil farming system]. Moscow: Agropomizdat, 1988.

Shikula, M. K., Morgun, F. T., and Antonets, S. S. *Uroki Poltavskogo eksperimentu* [The lessons of the Poltava experiment]. Kyiv: Oranta, 1998.

Kurdiumov, M. I. "Maisternist rodiuchosti [Skill of fertility]". <http://kurdiumov.ru/>

Sayko, V. F. *Zemlerobstvo na shliakhu do rynku* [Farming on the way to the market]. Kyiv: In-t zemlerobstva UAAN, 1997.

Kommoner, B. *Zamykaiushchysia krug* [Focus range]. Leningrad, 1974.

Gruntozakhysna biologichna systema zemlerobstva v Ukraini [Protection of soil in biological agriculture system in Ukraine]. Kyiv: Oranta, 2000.

Prodovolstvennaia organizatsiia OON (FAO). <http://www.fao.org>

УДК 330.322.16:502.174.1

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

ФРОЛОВ С. М., БІЛОПІЛЬСЬКА О. О.

УДК 330.322.16:502.174.1

Фролов С. М., Білопільська О. О. Державно-приватне партнерство як механізм інвестування інноваційних технологій поводження з відходами

У статті досліджено можливості використання державно-приватного партнерства як механізму інвестування сфери поводження з відходами в Україні. Представлені механізми та форми державно-приватного партнерства. Проаналізовано особливості міжнародного досвіду реалізації проєктів на основі державно-приватного партнерства. Розглянуто досвід співпраці підприємств та громад в Україні для вирішення проблем у сфері поводження з твердими побутовими відходами. Зроблено висновок, що державно-приватне партнерство є потенційним механізмом залучення інвестицій місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування для реалізації проєктів, спрямованих на забезпечення екологічної складової сталого суспільного розвитку.

Ключові слова: інвестиційна спроможність громад, розвиток інфраструктури, державно-приватне партнерство, сфера поводження з відходами.

Рис.: 1. **Бібл.:** 9.

Фролов Сергій Михайлович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і кредиту, Сумський державний університет (вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна)

E-mail: sfrolov@i.ua

Білопільська Олександра Олександрівна – аспірантка, Сумський державний університет (вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна)

E-mail: o.bilopilka@gmail.com

УДК 330.322.16:502.174.1

Фролов С. М., Белопольская А. А. Государственно-частное партнерство как инструмент инвестирования инновационных технологий обращения с отходами

В статье исследованы возможности использования государственно-частного партнерства как механизма инвестирования сферы обращения с отходами в Украине. Представлены механизмы и формы государственно-частного партнерства. Проанализированы особенности международного опыта реализации проектов на основе государственно-частного партнерства. Рассмотрен опыт сотрудничества предприятий и общин в Украине для решения проблем в сфере обращения с твердыми бытовыми отходами. Сделан вывод о том, что государственно-частное партнерство является потенциальным механизмом привлечения инвестиций местными органами государственной власти и органами местного самоуправления для реализации проектов, направленных на обеспечение экологической составляющей устойчивого общественного развития.

Ключевые слова: инвестиционная способность общин, развитие инфраструктуры, государственно-частное партнерство, сфера обращения с отходами.

Рис.: 1. **Библ.:** 9.

Фролов Сергей Михайлович – доктор экономических наук, профессор, профессор кафедры финансов и кредита, Сумской государственной университет (ул. Римского-Корсакова, 2, Сумы, 40007, Украина)

E-mail: sfrolov@i.ua

Белопольская Александра Александровна – аспирантка, Сумской государственной университет (ул. Римского-Корсакова, 2, Сумы, 40007, Украина)

E-mail: o.bilopilka@gmail.com

UDC 330.322.16:502.174.1

Frolov S. M., Belopolskaya A. A. State-Private Partnership as a Tool of Investing Into Innovation Technologies of Wastes Treatment

The article studies possibilities of use of state-private partnership as a mechanism of investing into wastes treatment sphere in Ukraine. It provides mechanisms and forms of state-private partnership. It analyses specific features of international experience of realisation of projects on the basis of state-private partnership. It considers experience of co-operation of companies and communities in Ukraine for solving problems in the sphere of household wastes treatment. A conclusion is made that the state-private partnership is a potential mechanism of attraction of investments by local bodies of state authority and bodies of local self-government for realisation of projects directed at ensuring ecological component of stable social development.

Key words: investment capacity of communities, development of infrastructure, state-private partnership, wastes treatment sphere.

Pic.: 1. **Bibl.:** 9.

Frolov Sergey M. – Doctor of Science (Economics), Professor, Professor of the Department of Finance and Credit, Sumy State University (vul. Rymykogo-Korsakova, 2, Sumy, 40007, Ukraine)

E-mail: sfrolov@i.ua

Belopolskaya Aleksandra A. – Postgraduate Student, Sumy State University (vul. Rymykogo-Korsakova, 2, Sumy, 40007, Ukraine)

E-mail: o.bilopilka@gmail.com